

Steunouder Aleid Koning samen met moeder Jamie Harkema en Boyd en Damon. FOTO'S: JILMER POSTMA

Laagdrempelige, praktische hulp en vriendschappelijke ondersteuning bieden aan een ander gezin in de buurt. In Smallerland kunnen gezinnen die het zwaar hebben een beroep doen op Buurtgezinnen. De ouders krijgen zo wat lucht en ruimte en de kinderen liefde en aandacht bij een stabiel gezin in de buurt. Onlangs werd de honderdste koppeling gemaakt tussen een vraag- en steungezin.

Je bent geen slechte ouder als je wat hulp nodig hebt

REPORTAGE

ANNA SOFIA FROM

Uitgelaten komen Damon (1) en Boyd (2) rond half vijf de woning in de Drachtster wijk de Swetten binnen. Ze zijn weer thuis na een dagje bij Aleid Koning, hun steun-oma of tante. „Daar zijn we nog niet uit”, lacht Koning. Tijdens het gesprek kruipt Damon, na in de tuin gespeeld te hebben, behaaglijk bij haar op schoot. Zij en haar man Marnix ontvangen Da-

mon en Boyd elke vrijdag bij haar thuis. Hun eigen kinderen zijn inmiddels de deur uit.

Moeder Jamie Harkema (26) besloot zich een jaar geleden aan te melden voor Buurtgezinnen. Ze komt regelmatig bij de voedselbank en daar zag ze bijna een jaar geleden een flyer over het initiatief. Het opvoeden van haar kinderen, het huishouden doen, stage lopen en een studie volgen tegelijkertijd vond ze best pittig.

De vader van de kinderen was aanvankelijk niet in beeld. „Eigenlijk heb ik in mijn vorige relatie bijna alles alleen moeten doen, dus daarom was het voor mij geen grote verandering wat betreft de taken die ik had toen ik alleenstaande moeder werd.”

Voor Harkema was het gewoon om alles alleen te doen. „Ik was gewend alles zelf op te lossen, dat ging automatisch.” Wat wel is veranderd is

haar manier van denken. „Ik dacht eerst: misschien ben ik wel een slechte ouder. Ik vond dat je het allemaal zelf hoort te doen”, vertelt ze. „Er heerst toch een taboe op. Er is vaak schaamte om hulp te vragen.”

Nu is ze blij dat ze de stap heeft gezet. Koning komt elke vrijdag om tien uur om de kinderen op te halen en brengt ze aan het einde van de middag terug. „Ik ben constant druk

Boyd en Damon op de trampoline.

Buurtgezinnen is echt gebaseerd op het idee 'it takes a village to raise a child'. Opvoeden is iets dat je samen doet

Aleid Koning met Boyd.

bezig”, zegt Harkema. „De vrijdag is voor mij een dag om op adem te komen. Ik kan rustig met het huishouden aan de slag, of tijd voor mezelf nemen. Ja, af en toe ook gewoon bankhangen. Ik denk niet dat je je daar schuldig over hoeft te voelen, elke ouder heeft af en toe tijd voor zichzelf nodig.” Tot voor kort gebruikte Harkema de vrijdagen om aan de slag te gaan met haar studie. „In alle rust mijn opdrachten maken, normaal kwam ik daar niet aan

toe.” Afgelopen week heeft ze haar diploma gehaald. „Dat is mede dankzij Aleid.”

Burgerinitiatief

Het maatschappelijke initiatief Buurtgezinnen begon in 2018 in de gemeente Smallingerland door een burgerinitiatief. Een gastouder die zag dat de alleenstaande moeder die ze ondersteunde steeds verder in de problemen raakte, klopte bij de

gemeente aan. Die zag heil in Buurtgezinnen – een initiatief dat al in andere Nederlandse gemeenten liep – met name vanwege de preventieve werking. Het idee is dat door de ondersteuning van Buurtgezinnen problemen in een gezin verkleind of voorkomen kunnen worden. Zo kunnen aanvragen bij Jeugdzorg en uithuisplaatsingen in het ideale geval afgewend worden.

Het gaat bijvoorbeeld om situaties

waarin vraaggezinnen kampen met ziekte, mentale problemen, kinderen die in verband met een beperking extra zorg nodig hebben of alleenstaande ouders die het zwaar hebben met de combinatie zorg en werk. Deze gezinnen kunnen niet terugvallen op een eigen netwerk. Smallingerland was de eerste Friese gemeente waar Buurtgezinnen startte. Het vijfjarig bestaan wordt in september gevierd.

Open blik

„Buurtgezinnen is echt gebaseerd op het idee *it takes a village to raise a child*. Opvoeden is iets dat je samen doet”, zegt Sjikke Jansma, coördinator van Buurtgezinnen Smallingerland. Zij zorgt voor een passende match tussen een vraag- en steungezin en zorgt twee jaar lang voor begeleiding. Daarna is het aan de gezinnen zelf of ze het contact en de afspraken willen voortzetten.

Dat begint allemaal met een goede match, zegt Jansma. Eerst peilt ze in twee gesprekken wat de hulpvraag en context van het vraaggezin is en bij het steungezin welke ondersteuning het kan bieden. Voor beide gezinnen is het belangrijk dat de verwachtingen worden uitgesproken. „De situatie bij het vraaggezin moet behapbaar zijn voor het steungezin, het gaat niet om hulpverlening, maar om alledaagse, praktische ondersteuning”, vertelt Jansma. „Het is daarnaast belangrijk dat het steungezin ervaring heeft met opvoeden en stabiliteit en continuïteit biedt. Een open blik en het vermogen onbevooroordeeld te zijn, zijn essentieel.”

Vervolg op pagina 6

Vervolg van pagina 5

Is er een match is tussen de gezinnen worden er afspraken gemaakt, bijvoorbeeld over wanneer en hoeveel uur per week er ondersteuning wordt geboden. Het steungezin vangt bijvoorbeeld de kinderen een aantal uur per week op, doet leuke dingen samen en biedt een luisterend oor of advies aan het vraaggezin. Na twee maanden wordt er geëvalueerd en na een half jaar nog een keer.

Aan de keukentafel is duidelijk merkbaar waarom Harkema en Koning een klik hebben. Ze zijn beiden nuchter, no-nonsense en, wat betreft de kinderen, ongedwongen. Natuurlijk vond Harkema het „best spannend” om haar kinderen de eerste keer mee te geven aan Koning, die min of meer een vreemde voor haar was. Maar het gevoel was meteen goed. Daarnaast dacht ze: als de kinderen blij terug komen en er weer blij heen gaan dan zegt dat genoeg. Dat is zeker het geval. „Bijna elke ochtend vraagt Boyd of ze vandaag weer naar Aleid gaan.”

Lieveheersbeestje

Buurtgezinnen biedt Koning veel voldoening. Ze werkt in de jeugdzorg, maar zocht een manier om op een concrete en laagdrempelige manier kinderen te ondersteunen. Buurtgezinnen is voor haar een manier om iets voor een ander te betekenen, maar biedt ook persoonlijke ontspanning naast haar intensieve baan. „Door kinderen sta je echt even stil bij de kleine dingen. Een koe in de wei, of een lieveheersbeestje waar je samen tien minuten naar kijkt. Je aandacht is echt even in het nu.” Koning hoopt dat de kinderen fijne herinneringen hebben aan de tijd die ze bij haar hebben gehad. „En dat er mensen zijn die je kunt vertrouwen en die je willen helpen, dat wil ik ze zeker meegeven.”

Geregeld houden gezinnen na het tweejarige traject contact. Jansma heeft genoeg verhalen te vertellen over de bijzondere band die is ontstaan tussen vraag- en steungezin. Zo is er die puberjongen die na school nog altijd even langsgaat bij zijn steun-opa en oma. Gezinnen die echt vrienden zijn geworden, op elkaars verjaardag komen en wekelijks gezamenlijk met elkaar eten. „Daar wil je uiteindelijk naartoe, dat gezinnen weer op eigen benen staan en dat ik niet meer nodig ben.”

Druk

Je bent geen bijzonder geval als je wat hulp nodig hebt, benadrukt

Jansma. „Dat hebben we allemaal wel eens. We moeten naar een situatie waarin om hulp vragen ‘gewoon’ wordt gevonden, want dat is het ook.” Vaak hebben de steungezinnen overwogen om een pleeggezin te worden, maar vonden ze dat te intensief omdat ouders bijvoorbeeld een drukke baan hebben. Dan is Buurtgezinnen een laagdrempelig alternatief, legt Jansma uit.

Ze kan wel extra steungezinnen gebruiken om vraag en aanbod in balans te brengen. Bij steeds meer gezinnen loopt de druk op, constateert ze. Ze hoopt daarom dat nieuwe steungezinnen zich melden voor het initiatief. „Mensen die beseffen: we hebben het best goed, waarom delen we dat niet met anderen?” Hulp bieden is iets geven, maar ook veel ontvangen. „Beide partijen hebben er baat bij. De wereld wordt echt mooier als we wat meer naar elkaar omkijken.”

Door kinderen sta je echt even stil bij de kleine dingen. Een koe in de wei, of een lieveheersbeestje waar je samen tien minuten naar kijkt

Moeder Jamie met Damon.